

en anden Mening end jeg — forstaa det paa den Maade, at, naar det ikke er lykkedes at tilvebringe en regelmæssig Finantslov paa en regelmæssig Maade, kan der kun være Tale om at høre paa det, Manglende, ved Noget, som kunde sige at have en Lovhjemmel paa en eller anden Maade. Og hvad kan der da være Tale om? Enten, skulde jeg antage, en provisorisk Finantslov eller en midlertidig Bevillingslov. Jeg tilstaa, at jeg kan i dette Dieblit ikke tænke mig andre Ting end disse to. Jeg mener nu, at, naar man ser paa Grundlovens Bestemmelser i § 48 og 49, saa maa man søres til at erkjende, at det er den naturlige Forstaaelse og Opfattelse af Grundloven, at der skal tilveiebringes en Norm for Statshusholdningens Førelse, at dette er en af de første og vigtigste Forordninger, der overhovedet stilles til den lovgivende Magt, og at denne Forpligtelse ikke kan skydes tilside derved, at der er gjort enkelte mislykkede Forsøg, men at det er en Forpligtelse, der bliver ved, til Formaalet er naaet. Det forekommer mig, at, naar man ser hen til den Stilling, der er givet disse Paragrafer i Grundloven, naar man tager i Betragtning, at Grundloven har stillet det frem som det første Skridt, der skal gøres paa hver ordentlig Rigsdag, det første, der skal gøres Skridt til, inden nogen anden Lovgivningsvirksomhed finder Sted, er det derved tilstrækkelig klart tilkjendegivet, at det er Tanken i vor Forsatning at anse Tilveiebringelsen af et ordentligt regelmæssigt Budget for saa at sige den første og væsentligste Foranstaltning, og dermed vil det være saare lidet foreneligt, saavidt jeg skjønner, om man vilde ræsonnere saaledes: Gaar det ikke, saa Herregud gjør det ikke Noget, saa kan man gjerne se at hjælpe sig frem paa anden Maade. Men endnu mindre tror jeg, at Nogen, der erindrer vort konstitutionelle Livs Historie vil kunne fortolke Grundloven paa den af mig sidst antydede Maade. Naar man erindrer, hvilken Rolle Stattebevillingsretten har spillet ogsaa her i Landet, og navnlig i de Aar, der gik nærmest forud for Grundlovens Tilblivelse, og særlig paa Grundlovens Tilblivelsesid, tror jeg ikke, at det kan være tvivlsomt for Nogen, at man i 1848 og 1849 ikke kan have forstaaet disse Paragrafer saaledes, som om det var nok at gjøre Forsøg paa at bringe en Finantslov istand, og at, naar det ikke lykkedes, var man forsaavidt angerløs, som man kunde betjene sig af andre Midler, naar de dog blot havde Legalitetens Stempel. Denne Betragtning er i og for sig tilstrækkelig for mig; men jeg bestyrkedes ganske vist i min Opfattelse af dette Punkt ved at se hen til, hvad det er, man mener der skulde kunne træde istedetfor gjentagne Forsøg paa Finants-

lovens Tilveiebringelse. Jeg har allerede nævnt, at jeg ikke skjønner, at der kan være Tale om Andet end to Ting: en provisorisk Finantslov eller en midlertidig Finantsbevillingslov. Er der Nogen, der kan tænke sig en tredie Udvei, opfordrer jeg ham til at nævne den, for at vi kunne faae den Ting klar. Men netop, fordi der kun kan være Tale om disse to Udveie, er det, at det forekommer mig, at blive endnu mere klart, at Grundloven maa forstaaes paa den Maade, jeg har antydet, og ikke kan forstaaes paa anden Maade; dette skal jeg tillade mig noget nærmere at omtale. Jeg vil slet ikke røre ved det Spørgsmaal, om provisoriske Finantslove overhovedet aldeles ubetinget skulde være stridende mod Grundloven, eller om de altid skulde være tilladelige, eller om deres Tilladelighed eller Utilladelighed maa afhænge af en Underpøggelse af de særlige, konkrete Omstændigheder i hvert enkelt Tilfælde. Jeg indlader mig af Grunde, som jeg vel ikke behøver at nævne, ikke paa Afgjørelsen af dette Spørgsmaal; men een Ting synes mig dog at være temmelig klar, og jeg antager egentlig heller ikke, at der er Nogen, der for Alvor vil modsigge mig paa dette Punkt, og det er, at det neppe kan siges at have været Grundlovens Mening, at en provisorisk Finantslov var en Expedient, der skulde kunne benyttes saa at sige til daglig Brug, saa snart man ikke ved det første Forsøg fik en Finantslov bragt istand, at det, saasnart der var en Uoverensstemmelse mellem de to Ting med eller uden Regjeringens Skyld, strax skulde være berettiget at bruge en provisorisk Finantslov. Havde noget Saadant ligget i Grundlovens Tanke, vilde det, mener jeg, virkelig have været naturligere, om det var blevet nævnt. Naar det slet ikke er omtalt, naar der ikke med et Ord er talt Noget om, hvad der skal ske i Tilfælde af, at Rigsdagens Afdelinger ikke enes om en Finantslov, eller at Hs. Majestæts Regjering — thi det kan jo ogsaa tænkes — ikke vil indstille til Stadfæstelse en Finantslov, hvormod begge Ting ere blevne enige, er det selvfølgelig, fordi man er gaaet ud fra, at det vilde være noget saa Overordentligt, at man ikke kunde tænke sig, at det vilde ske. Og dog er jeg fristet til, at sige, hvor paradokalt det end kan lyde, at den Udvei med provisoriske Finantslove i visse Maader forekommer mig ikke at fjerne sig saa meget fra Grundlovens Tanke om et Budgets Tilveiebringelse, som den anden Udvei, at regjere ved Hjælp af midlertidige Finantsbevillingslove. Den midlertidige Finantsbevillingslov omhandles jo heller ikke i Grundloven med et eneste Ord. Naar den overhovedet er kommen i Brug hos os, vide vi jo Alle, at det var som en ren Nødhjælp, for at høre paa, at